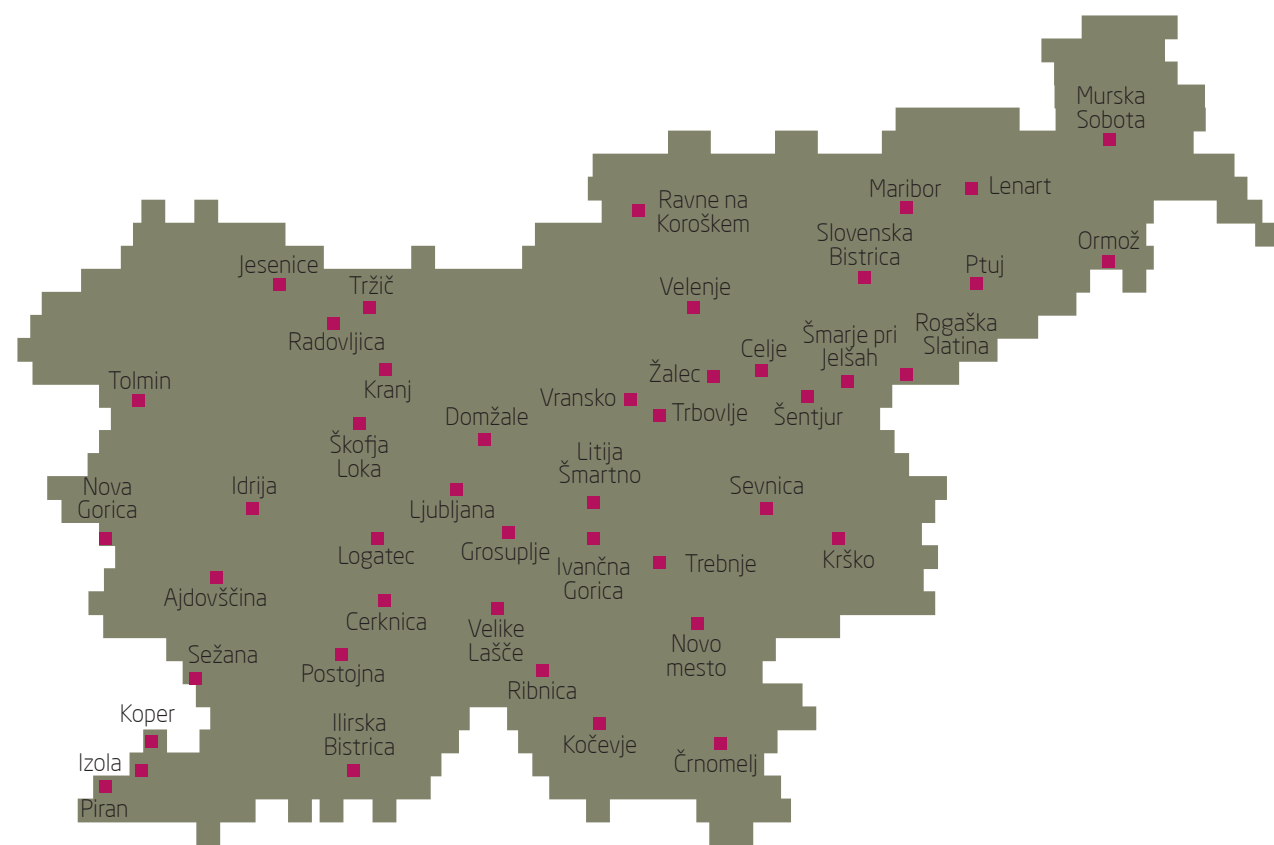

MREŽA SLOVENSKA UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je danes največja mreža v izobraževanju odraslih v Sloveniji, ki ustvarja možnosti za izobraževanje, učenje, delovanje in druženje starejših.

V Sloveniji deluje 45 univerz za tretje življenjsko obdobje. Zahvaljujoč predvsem njihovem delu je Slovenija po udeležbi starejših odraslih v izobraževanju na visokem drugem mestu med osemnajstimi evropskimi državami, ki jih je preučeval Eurostat.

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je ustanovna članica Evropske mreže univerz za tretje življenjsko obdobje (LILL) s sedežem v Ulmu. Ima svetovalno in izvedeniško vlogo za področje zaposlovanja, izobraževanja in dejavnega staranja v Evropski platformi starejših (AGE) v Bruslju.

NAČELA DELOVANJA

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je po svoji naravi nepridobitna. Temelji na prostovoljnem delu, sodelovanju in prispevanju.

Svojo pravico do učenja, delovanja, ustvarjanja in druženja dolgujemo verigi vseh, ki so svoje napore vgradili v njeno postavitve in razvoj, zato je Univerza obča in neodtujljiva last.

Slušatelji, mentorji in sodelavci Univerze svoje znanje, izkušnje, kulturo in spoznanja izmenjujejo med seboj in po svojih močeh prispevamo k ustvarjalnemu delovanju svoje študijske skupine in Univerze v celoti.

Na Univerzi smo in z njo sodelujemo zato, ker si želimo pridobiti znanje zase in za skupnost in spreminjati pogled na starost.

Zavezuje se, da bomo na Univerzi in v javnosti skrbeli za razvijanje pozitivnega odnosa do starosti in staranja ter do izobraževanja starejših.

Univerza je odprta odraslim v njihovih poznejših letih in dolgotrajno brezposelnim starejšim ne glede na njihovo starost, stopnjo formalne izobrazbe, politično, narodnostno ali versko pripadnost.

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje
Poljanska cesta 6, 1000 Ljubljana
01 433 20 90
univerza-3@guest.arnes.si
www.univerza3.si
www.slovenska-univerza3.si

Izdalo in založilo: Društvo za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje, Poljanska cesta 6, 1000 Ljubljana. **Predsednica društva:** Ana Krajnc. © 2013 Društvo za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje **Oblikovanje in priprava za tisk:** Padalci. **Besedilo:** Sodelavci DITŽO. **Logotip:** Alenka Čuk. **Tisk:** Birografika Bori d.o.o.

Izdajo zgibanke je omogočilo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS.

Slovenska
univerza
ZA TRETJE
ŽIVLJENJSKO
OBDOBJE
Širimo obzorja. Združujemo ljudi.

ZAKAJ SE IZOBRAŽUJEMO V TRETJEM ŽIVLJENJSKEM OBDOBJU

Po upokojitvi mnogi pravijo: "To je najsrečnejše obdobje mojega življenja", ali "Sem svobodnejši, zdaj živim kot si želim". Ali pa: "Vedno sem bil v skrbeh za druge, zdaj sem končno na vrsti tudi jaz". Spet drugi se zavedajo, da želijo zadržati vpliv na svoje okolje in zmožnost odločanja v javnosti. Želijo stopiti na novo poklicno pot ali delati prostovoljno v svoje dobro in dobro skupnosti. Za vse to potrebujejo znanje. Toda kje ga pridobiti?

V študijskih krožkih univerze za tretje življenjsko obdobje so mentorji in slušatelji drug drugemu vir učenja. S svojimi izkušnjami, odkrivanjem in kulturo skupaj gradijo novo znanje zase in za skupnost. Znanje starejšim odpira poti, da se lahko vključijo v družbeni in ekonomski razvoj. Z novim znanjem starejših se boljša življenje vseh rodov.

Če si po upokojitvi zaželimo, da bi svojemu življenju dali nove vsebine, da bi počeli kaj novega, in če menimo, da se moramo v ta namen še česa naučiti, se moramo zavedati, da samo želeti in vedeti ni dovolj, kakor tudi ni dovolj, da imamo bogate izkušnje in da smo modri. Izkušnje in znanje imajo namreč družbeno veljavo le takrat, ko lahko z njimi nekaj počnemo, ko koristimo sebi in drugim. Drugi se tedaj na nas odzivajo, nas potrebujejo, naš položaj v družbi pa se spremeni.

Ob nenehnih spremembah se moramo vsi nenehno učiti ne glede na starost. Le če se bomo učili, bomo razumeli sebe in svet okrog nas. Le tako bomo samostojni in odgovorni. Tisti, ki menijo, da so se skozi življenje naučili dovolj in da je novo znanje odveč, se ne bodo mogli spreminjati skupaj z družbo. Njihovo znanje bo zastaralo, prepuščeni bodo odločitvam drugih.

Ne nazadnje pa je izobraževanje skozi vse življenje potrebno za to, da postanemo in ostanemo dejavni državljani tudi v poznejših letih; da tudi v poznejših letih znamo prispevati k temu, kar je skupno dobro, da imamo dovolj psihološke, ekonomske in politične moči, da lahko odločamo sami o sebi in skupnih rečeh.

KAKO POTEKA ŠTUDIJ NA UNIVERZI ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE

Temeljna oblika študija je študijski krožek, ki ga dopolnjujejo študijske ekskurzije, ogledi, predavanja, izobraževalni tabori, delavnice in poletna univerza. Če je mogoče, študijski krožki svoje učenje obeležijo s študijskimi izdelki. To so lahko razstave, prevodi, literarni večeri, zborniki, televizijske ali radijske oddaje.

Izobraževalni programi navadno tečejo več let, slušatelji pa se ob vpisu zavežejo, da jih bodo obiskovali vsaj eno študijsko leto (to traja od oktobra do maja). Programi se lahko od leta do leta tudi spreminjajo glede na izražene potrebe in želje slušateljev, mentorjev ter glede na družbene potrebe.

Na univerzi za tretje življenjsko obdobje vodijo študijske krožke mentorji. Vodij študijskih krožkov glede na koncept izobraževanja starejših nomenoma nismo poimenovali predavatelji, marveč smo zavestno izbrali izraz mentorji. Glavna vloga predavatelja je posredovanje študijske snovi. Odnos med študenti in mentorjem pa je veliko globlji od odnosa s predavateljem. Predavatelj se pogloblja predvsem v vsebino predavanja, pozornost posveča učni temi ali stroki, mentor pa naj bi posvečal pozornost zlasti študentom. Mentor stopa v osebni stik s posameznim študentom. Vživlja se tudi v njegova razpoloženja, čustvena stanja, motivacijo, stališča in razmere.

Zaradi psiho-socialnih potreb ljudi v tretjem življenjskem obdobju in posebnega družbenega položaja starejših se študijski krožki oblikujejo v primarne skupine. Člani so medsebojno tudi čustveno povezani, med njimi in mentorjem se spletajo globlje vezi. Izobraževanje je izrazito naravnano na člane študijskega krožka, ki skupaj z mentorjem dopolnjujejo učni program, predlagajo nove podteme, iščejo najbolj učinkovite poti in vire za učenje.

V študijskih krožkih se izpolnijo primarne čustvene potrebe ljudi, kot so potreba po varnosti, pripadnosti, samospoštovanju in spoštovanju, samopotrjevanju, pa tudi potrebe po napredovanju, dosežkih in priznanju.

KAKO IN ZAKAJ JE NASTALA UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE

Začetki izobraževanja starejših pri nas segajo v leto 1984, ko je Dušana Findeisen, takrat profesorica francoščine, uvedla prvi izobraževalni program za starejše iz francoskega jezika. To ni bil navaden program: pritegnil je zgolj šest pogumnih slušateljev. Učili so se francoščine, razpravljali so o prvi francoski univerzi za tretje življenjsko obdobje in o tem, kako živeti v času po upokojitvi. Vsi skupaj so si prizadevali za nastanek univerze za tretje življenjsko obdobje v Sloveniji. Obiskali so mnoge ustanove in se spoznali z Ano Krajnc, profesorico andragogike. Z njeno pomočjo in na njeno pobudo smo leta 1986 v okviru Andragoškega društva Slovenije in Filozofske fakultete v Ljubljani postavili temelje današnji Slovenski univerzi za tretje življenjsko obdobje.

Njen nastanek in razvoj so spremljale številne raziskave, diplomska in magistrska dela ter prva doktorska disertacija s tega področja pri nas. Zlagoma je nastal izvirno slovenski, danes avtorsko zaščiten, koncept izobraževanja starejših. Univerza je kmalu postala primer dobre prakse Evropskega sveta.

V tridesetih letih delovanja smo pretežno s prostovoljnim delom določili poslanstvo Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, razvili njen vsebinski in organizacijski koncept ter ustvarili mrežo 45 slovenskih univerz za tretje življenjsko obdobje. Te sežejo tudi v manjše kraje in tako bistveno zmanjšujejo neenakosti v dostopu starejših do izobraževanja. Z izobraževanjem, prostovoljstvom in javnim delovanjem si v tej mreži prizadevamo za tesnejše povezovanje generacij ter višjo stopnjo sodelovanja starejših v družbi.

Prvi cilji univerze so bili: spreminjanje pogleda na izobraževanje odraslih in na vlogo posameznika v izobraževanju, uvajanje drugačnih metod v izobraževanje, razvijanje izraznosti, povratek h kulturi. Danes si univerza v slovenskem in mednarodnem prostoru na različne načine prizadeva za reševanje vrste vprašanj starejših in ne le izobraževanja. Uveljaviti želi nov, času primernejši pogled na starost in staranje.